

Dưới đây là các mẫu bài văn Phân tích khổ thơ đầu bài thơ Mùa xuân nho nhỏ chương trình ngữ văn KNTT lớp 7 ngắn gọn nhất, mời các em học sinh cùng tham khảo.

Dàn ý Phân tích khổ thơ đầu bài thơ Mùa xuân nho nhỏ

1. Mở bài

- Giới thiệu đôi nét về tác giả, tác phẩm.
- Vị trí và nội dung khổ thơ: khổ thơ nằm ở phần đầu tác phẩm, nói về vẻ đẹp tinh khôi của thiên nhiên khi đất trời vào xuân.

2. Thân bài

Cảm xúc trước mùa xuân thiên nhiên đất nước (Khổ 1)

- Nhà thơ vẽ ra trước mắt độc giả bức tranh thiên nhiên mùa xuân với:
 - + Không gian: cao rộng của bầu trời, dài rộng của “dòng sông xanh”
 - + Âm thanh: âm thanh rộn rã vui tươi của “chim chiền chiện”
 - + Màu sắc: xanh của dòng sông, tím của hoa
- ⇒ Nghệ thuật đảo cú pháp: không gian cao rộng, màu sắc tươi sáng và âm thanh rộn ràng như thiết tha mời gọi náu giữ con người ở lại với cuộc sống, với mùa xuân xứ Huế tươi đẹp này
- Cảm xúc của tác giả trước mùa xuân của thiên nhiên:
 - + Nhà thơ có cái nhìn trìu mến với cảnh vật
 - + Đưa tay ra “hứng” “giọt long lanh”: là giọt sương, cũng có thể là ẩn dụ chuyển đổi cảm giác chỉ tiếng chim “hót vang trời”

⇒ Cảm xúc ngây ngất trước vẻ đẹp của mùa xuân của thiên nhiên, khao khát hòa mình với thiên nhiên đất trời. Tác giả đã sử dụng biện pháp tu từ ẩn dụ, nói về giọt long lanh và tiếng chim thực chất là nói về những điều tinh túy, đẹp đẽ của cuộc sống con người. Đoạn thơ thể hiện lòng yêu thiên nhiên, đất nước con người, sự cống hiến thầm lặng, mối quan hệ cá nhân và cộng đồng.

3. Kết bài

- Khái quát những đặc sắc về nghệ thuật làm nên thành công của đoạn thơ: Thể thơ năm chữ, có nhạc điệu trong sáng, thiết tha gần gũi với dân ca, nhiều hình ảnh đẹp, giản dị, gợi cảm, nhiều so sánh và ẩn dụ sáng tạo.

- Thiên nhiên trữ tình, tinh khôi đã góp phần làm giàu thêm cho vẻ đẹp của đất nước.

- Liên hệ trình bày khát vọng cống hiến của thế hệ trẻ cho cuộc đời.

Phân tích khổ thơ đầu bài thơ Mùa xuân nho nhỏ mẫu 1

Gợi hứng thú từ thơ mùa xuân là một bông hoa tím biếc mọc giữa dòng sông xanh. Nhà thơ viết:

“Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc”

Từ khi mọc lên cho tới lúc xòe cánh phô màu tím biếc, hình như ta được chứng kiến sự sinh thành của bông hoa - tín hiệu mùa xuân. Rồi tín hiệu màu sắc được phụ họa thêm bởi tín hiệu âm thanh “vang trời” của những tiếng chim chiền chiện. Âm thanh đặc biệt của tiếng chim “mang một mảnh vườn của đất đai vườn tược” (Xuân Diệu) như được ngưng, được đọng thành từng giọt long lanh. Phải chăng đó chỉ là những giọt âm thanh, hay đó là những giọt mùa xuân. Khó mà phân biệt rạch ròi, nhưng màu tím biếc, những âm thanh náo nức rộn ràng và những giọt mưa - âm thanh long lanh đã báo hiệu rằng mùa xuân đến. Xuân của đất trời, của thiên nhiên đã đến. Khi ấy xuân của đất trời hoà với mùa xuân của con người hồi hả, xôn xao. Mùa xuân của hoa, của chim, nhưng

mùa xuân còn của cây cỏ với màu sắc đặc trưng: màu xanh lộc biếc. Mùa xuân gắn liền với những con người vất vả gian lao nhất, nhưng họ cũng vinh quang nhất vì họ mang trên mình mùa xuân, họ làm ra mùa xuân.

Phải yêu đời lắm, lạc quan lắm mới hát lên được. Trong điệu dân ca xứ Huế, nước non ngàn dặm, thật bát ngát, mênh mông. Nhưng khi con người suốt đời nguyện làm mùa xuân nho nhỏ, làm một nốt trầm, thì nhà thơ có thể hát, và nốt trầm xao xuyến ấy sẽ còn mãi mãi trong nhịp phách tiền của khúc hát quê hương, sẽ trải mãi tình theo nước non ngàn dặm

Phân tích khổ thơ đầu bài thơ Mùa xuân nho nhỏ mẫu 2

Mùa xuân là hoa nở trên nhành mai

Mùa xuân là chim hót trên cành cây

Mùa xuân là ánh mắt em nhìn ai

Thoáng trên mắt môi bao nụ cười...

Mùa xuân, đó có thể gọi là một khoảng thời gian tươi đẹp nhất trong năm. Nói đến mùa xuân là ta dường như đang nói đến lòng yêu đời đang cuộn cuộn chảy và những mơ ước cháy bỏng của con người trong cuộc sống. Có lẽ chính vì vậy mà từ lâu mùa xuân đã trở thành một đề tài quen thuộc của các nhà thơ. Viết về mùa xuân, thì mỗi thi nhân đều có được những vần thơ thật hay, thật đặc trưng và nhất là đều mang được tính độc đáo riêng của mình, ở đây, ta chỉ nói về hình ảnh của mùa xuân trong bài thơ quen thuộc “Mùa xuân nho nhỏ” của nhà thơ Thanh Hải.

Mở đầu bài thơ, tác giả đã phác họa lên một bức tranh mùa xuân trước mắt chúng ta giữa khung cảnh thiên nhiên và đất trời, vũ trụ:

Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc

Oi! Con chim chiến chiến

Hót chi mà vang trời...

Khung cảnh mùa xuân dần dần được hiện ra với một vẻ đẹp thật bình dị, đơn sơ nhưng cũng không kém phần nên thơ và sâu sắc. Cánh hoa nghiêng mình xuống mặt nước tựa như gương ấy để nổi bật lên trên một khung trời được in bóng dưới lòng sông, với màu sắc thật nhẹ, thật hài hòa mà cũng rất dễ thương, Thanh Hải đã tạo nên cho bức tranh mùa xuân của mình một nét gì đó vô cùng độc đáo. Và bức tranh ấy lại càng được đẹp hơn, có “hồn” khi cái màu tím kia được nhà thơ tô đậm lên thành “tím biếc”. Gam màu ấy đã được tô vẽ vào bức tranh thật khéo léo, tài tình, làm cho người đọc có thể hình dung ra ngay trước mắt cả một bông hoa tím biếc, thật nhỏ, thật xinh, nhưng dường như cũng có đủ khả năng để nhuộm tím cả bầu trời, cả không gian mùa xuân đang căng tràn sức sống. Cái màu tím ấy lan ra, chơi vơi, và khẽ lay động theo những ngọn gió xuân đang thổi lên từ lòng sông xanh mát rượi. Cảnh vật mùa xuân trong bài thơ có lẽ cũng bình dị, giản đơn, và thâm trầm, tĩnh lặng như vùng đất miền Trung quê hương tác giả. Xứ Huế vốn nổi tiếng mộng mơ với núi Ngự sông Hương, với những điệu hò mái nhì mái đẩy, giờ lại càng thêm xinh đẹp dưới ngòi bút tô vẽ của nhà thơ...

Bức tranh thiên nhiên kia này giờ đang tĩnh lặng như chất chứa suy tư, chợt sinh động và “sống” hẳn lên vì một nét đậm ngang của cánh chim chiến chiến:

Oi! Con chim chiến chiến

Hót chi mà vang trời

Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng!

Bức tranh ấy giờ đây chợt đẹp hẳn lên và cũng độc đáo hơn vì có sự pha trộn giữa hai sắc màu: hài hòa (xanh, tím) và lung linh rực rỡ (long lanh). Câu thơ giờ cũng mang một nét gì đó lạ lùng chừng như là vô lý; con chim chiến chiến mà lại hót đến vang cả trời! Thực ra, khoảng trời

ấy chính là khoảng không gian của riêng tác giả, trong tim tác giả, vì vậy mà chỉ có một mình tác giả mới cảm nhận được và nghe thấy được mà thôi. Tâm hồn nhà thơ nhỏ bé trước đất trời, chính vì vậy mà tất cả mọi cảnh của tâm hồn ấy cũng trở nên nhỏ xinh và dễ thương đến lạ: con chim nhỏ của mùa xuân nhỏ trong một khoảng không gian nhỏ. Nhưng chính cái “nhỏ” ấy đã phần nào tạo nên được nét độc đáo riêng trong thể đối lập của câu thơ. Tâm hồn ấy, trái tim ấy tuy nhỏ nhưng chỉ chính nó mới cảm nhận được hết mùa xuân của đất trời và vũ trụ thiên nhiên... Và giờ đây tiếng chim lại vang lên, tiếng chim quen thuộc của đồng quê dân dã:

Ồ! Tiếng hát vui say

Con chim chiền chiện

Trên đồng lúa chiêm

Xuân chao mình bay liệng...

(Tố Hữu)

Say mê với tiếng chim, trước mắt nhà thơ dường như xuất hiện những giọt long lanh đang nhẹ nhàng rơi xuống: “Từng giọt long lanh rơi/Tôi đưa tay tôi hứng!”.

“Từng giọt long lanh”... giọt gì? Giọt nắng, giọt sương, giọt hạnh phúc, hay là giọt xuân đang êm đềm rơi xuống từ cánh chim chiền chiện nhỏ đang tung mình bay lượn để ban phát mùa xuân đến cho mọi người? Nhưng chính xác hơn nhất có lẽ là giọt tiếng chim, giọt tiếng chim mà chỉ có một mình tác giả cảm nhận được, và “trông thấy” được! Nhìn được những vật mà mắt thường không thấy có lẽ do Thanh Hải đang nhìn bằng con mắt của một nhà thơ. Tiếng chim thì nghe, nhưng ở đây tác giả lại nhìn. Hiện tượng chuyển đổi cảm giác này lẽ ra chỉ có được ở những người say. Câu thơ đang vô lí giờ lại bỗng nhiên hợp lý. Quả thật Thanh Hải đang say, ông say trước khung cảnh thiên nhiên vào mùa xuân thật xinh tươi, đẹp đẽ, say vì nàng chúa xuân quá diễm lệ, yêu kiều. Và từ đó trân trọng, thật nhẹ nhàng, tác giả đã đưa tay ra hứng để đón lấy những điều may mắn, cái tốt đẹp và cái “lộc” của mùa xuân đã ban tặng cho tâm hồn của mỗi con người, và đặc biệt là cho tác giả.

Càng đọc thơ Thanh Hải, ta càng thêm cảm thấy thú vị và say sưa. Nhất là sau khi đọc “Mùa xuân nho nhỏ”, ta như thấy được cả men rượu của mùa xuân đang lan tỏa vào đất trời, hòa vào trong lòng mùa xuân và trong lòng người đọc. Đây quả thật đúng là mùa một “mùa xuân nho nhỏ” mà Thanh Hải đã dâng tặng cho đời. Nếu chúng ta biết rằng Thanh Hải viết bài thơ này khi ông đang nằm trên giường bệnh, ông viết không phải vào dịp xuân... và chỉ ít tháng thôi ông đã ra đi mãi mãi... dù sao, bông hoa tím biếc chung với đời, dòng sông xanh biếc của hi vọng, của niềm tin với đời vẫn là hình ảnh nhỏ nhẹ nói với ta bao điều...

Phân tích khổ thơ đầu bài thơ Mùa xuân nho nhỏ mẫu 3

Thơ là cái đẹp muôn đời, cái đẹp của thiên nhiên, cái đẹp của con người. Có lẽ mùa xuân là thời gian hội tụ bao vẻ đẹp của đất nước và con người Việt Nam nên thơ xuân mới hay và đậm đà như thế. Ta hãy khuâng một nét xuân trong thơ vua Trần Nhân Tông:

Song song đôi bướm trắng

Phấp phới phấn hoa bay.

(Buổi sớm mùa xuân)

Ta cảm một sắc xuân tươi xinh rực rỡ trong thơ của thi hào Nguyễn Du:

Cỏ non xanh tận chân trời,

Cành lê trắng điểm một vài bông hoa.

(Truyện Kiều)

Ta rạo rực dõi nhìn một cánh đu bay trong ngày hội xuân của làng quê thân thuộc:

Bốn mảnh quần hồng bay phấp phới,

Hai hàng chân ngọc đuổi song song.

(Đánh đu- Hồ Xuân Hương)

Và đây là thơ xuân của Thanh Hải:

Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc

Oi con chim chiền chiện

Hót chi mà vang trời

Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng.

Có người đã cho rằng: “Đoạn thơ đẹp như bức tranh”. Đó là bức tranh xuân của "Huế đẹp và thơ", quê mẹ hương yêu của thi sĩ Thanh Hải.

Hai câu thơ đầu là một sắc xuân tươi xinh rực rỡ tấp nập tâm hồn chúng ta. Vần thơ như một tiếng nói thốt lên khi ngạc nhiên chợt thấy một cảnh đẹp mà lòng xôn xao xúc động:

Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc.

Có sông và hoa. Có màu “xanh” của dòng sông làm nền để tô điểm màu "tím biếc" của hoa, bông hoa xuân mới "mọc", mới nở. Dòng sông hiện hữu trong bài thơ Thanh Hải không phải là con sông chung chung nào, mà người đọc dễ nhận ra, đó là sông Hương “bùn thơ trữ tình cổ đô Huế” như thi sĩ Tố Hữu tâm sự:

Hương Giang ơi, dòng sông êm

Qua tim ta, vẫn ngày đêm tự tình...

“Bông hoa tím biếc” mọc giữa dòng sông xanh chỉ có thể là hoa súng, hoa lục bình dân dã mà Lê Anh Xuân từng say mê ngắm nhìn sau những năm dài xa cách mới trở về quê nội:

Hoa lục bình tím cả bờ sông.

Chữ “mọc” nằm đầu câu thơ “Mọc giữa dòng sông xanh” thể hiện một nét xuân đột hiện, một sức xuân mạnh mẽ xuất hiện xinh đẹp, non lơ, lộng lẫy như một nàng xuân trong sắc áo “tím biếc” kiêu sa trên cái nền xanh của dòng sông. Thanh Hải đã sử dụng hai gam màu tươi sáng để vẽ lên một nét xuân đẹp trên bức tranh xuân đẹp.

Ngắm dòng sông, băng khuâng nhìn hoa xuân đẹp, nhà thơ khẽ reo lên khi bỗng nghe chim hót “vang trời”:

Oi! Con chim chiến chiến

Hót chi mà vang trời.

“Oi” là từ cảm thán biểu đạt sự xúc động bồi hồi của nhà thơ khi nghe chim chiến chiến hót. Tiếng chim hót là khúc nhạc đồng quê. Chim chiến chiến làm tổ trên luống cày, nó là người bạn thân thiết của nhà nông. Nghe chiến chiến hót mà mừng vui, chim báo sẽ được mùa: “Chiến chiến hót lúa tốt bồi bồi” (Tục ngữ). Hai tiếng “hót chi” rất gợi cảm, là cách nói “dịu ngọt” của bà con “xứ Huế chúng mình”. Qua đó, ta thấy nét xuân thứ hai được nhà thơ cảm nhận là một nét vui. Qua tiếng chim hót mà ta cảm được cái menh mông trong sáng của bầu trời xuân. Ta cảm được tấm lòng hồn hậu của đứa con xứ Huế. Một cử chỉ rất tao nhã đáng yêu:

Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng

Không hề nói đến nắng mà ta vẫn cảm nhận được ánh hồng bình minh làm long lanh những giọt sương tròn như hòn ngọc bé tí treo trên đầu ngọn cỏ, lá cây. “Từng giọt long lanh rơi” cũng

có thể là những chuỗi âm thanh, từng chuỗi tiếng chim chiền chiện từ trời cao vọng đến, "rơi" xuống? Cái cử chỉ "đưa tay hứng" thể hiện một hồn thơ chan hòa với thiên nhiên, đất ười, tạo vật.

Thơ đích thực mở ra trong lòng người đọc những sắc màu và chân trời bao la. Tiếng chim hót, giọt long lanh trong thơ Thanh Hải cũng vậy, nó mở ra bao thế giới về cảnh sắc ban mai trên đồng quê. Cảnh sắc thân thuộc đáng yêu biết bao:

Mặt trời lên càng tỏ

Bông lúa chín thêm vàng

Sương treo trên đầu cỏ

Sương lại cùng long lanh

Bay vút tận trời xanh

Chiền chiện cao tiếng hót...

(Thăm lúa - Trần Hữu Thung)

Đoạn thơ ngũ ngôn sáu câu ba mươi chữ của Thanh Hải quả là một bức tranh xuân đẹp và tươi vui. Có bầu trời và dòng sông. Có hoa khoe sắc và chim cất tiếng hót. Có giọt sương mai long lanh. Hình ảnh con người xuất hiện trên bức tranh xuân với cử chỉ tao nhã, ung dung, với tâm hồn trong sáng, lạc quan yêu đời và giàu tình yêu thiên nhiên.

Mùa xuân nho nhỏ là một bức thơ xuân kiệt tác của Thanh Hải. Ông viết bài thơ này vào tháng 11 năm 1980, một tháng trước lúc ông qua đời. Có thể nói, đoạn thơ trên đây là khát vọng mùa xuân muôn đời.